

Helkkilän Hellmanin suku.

Pöytäkirjä Helkkilän Hellmanin suvun sukukokouksesta, joka pidettiin Nihattulan Kartanossa Rauman maalaiskunnassa 1.8.1959 klo 16 lähtien. Puhetta johti aluksi sukutoimikunnan puheenjohtaja hallintoneuvos Ilmari Helomaa. Virallisen sukukokouksen alettua puhetta johti everstiluutnantti Ilmari Louhia. Kokouksessa oli läsnä noin 100 henkeä. Pöytäkirjan on laatinut allekirjoittanut, kokouksen sihteeri dosentti Sakari Piha.

1 §. Sukukokouksen alkajaisiksi laulettiin tir. Yrjö Helkiön johdolla "Olet maamme armahin Suomenmaa", jonka jälkeen maanvilj. Antero Tiirikka piti tervetuliaispuheen lausuen m.m., että raumalaisilla on tällä kerralla ollut ilo saada sukukokous suvun kotiseudulle. Kokoukseen on ollut ilmoittautuneita noin 150 henkeä, joiden joukossa Emanuel ja Liisa Hellmanin lastenlapsiakin. Tämän tilaisuuden emäntä, rva Sylvi Kartano on jo viidettä Emanuelin jälkeistä polvea. (Emanuel m.l.)

2 §. Tämän jälkeen sukutoimikunnan puheenjohtaja hallintoneuvos Ilmari Helomaa kiitti sukutoimikunnan puolesta kokouksen raumalaisia järjestäjiä sekä esitti kertomuksen sukuseuran toiminnasta.

Selostaessaan sukutoiminnan alkuvaiheita hän mainitsi m.m., että ensimmäinen sukukokous järjestettiin vuonna 1951 Emanuelin päivänä 26.3 Helsingin Kestikartanossa. Tähän kokoukseen oli kokoontunut Emanuel Hellmanin kolmen pojan jälkeläisiä omaisineen yhteensä 53 henkeä. Seuraavaan myöskin Helsingissä 9.4.1955 pidettyyn kokoukseen mennessä oli yhteys saatu järjestetyksi myös tyttärien sukuhaaroihin lukuunottamatta Eeva Kestilän sukuhaaraa. Satakuntatalossa pidettyyn tilaisuuteen oli saapunut 69 suvun jäsentä. Yli 150 henkeä osallistuu tänään ja huomenna pidettävään kolmanteen sukukokoukseen, jolloin on 165 vuotta kulunut Emanuel Hellmanin syntymästä, 107 vuotta Helkkilän talon perustamisesta ja 91 vuotta Liisa Hellmanin kuolemasta.

Kantavanhempien jälkeläisiä lienee nyt elossa 400-500 henkeä, joista ainakin 110 on läsnä edustaen neljää sukupolvea (Liite 1). Vanhimpaan elossaolevaan polveen - siis Emanuel Hellmanin lastenlapsia - kuuluu 6 jäsentä, jotka ikäjärjestyksessä ovat seuraavat:

Eva Nieminen o.s. Ylitälo, s. 31.8.1871, Pyhärinta (Amalia Ylitälo)
Onni Elias Helkiö, s. 20.2.1874, Helsinki (Kustaa Hellman)
Elsa Elina Valtanen o.s. Kestilä, s. 5.9.1877, Rauman mlk Kulamaa (Eeva Kestilä)
Helma Gustava Piha o.s. Hellman, s. 30.10.1881, Vammala (Kustaa Hellman)
Väinö Samuel Helkiö, s. 26.11.1884, Rauma (Kustaa Hellman)
Alma Alina Kestilä, s. 22.12.1885, Laitila Katinhäntä (Eeva Kestilä)

Sukukokoukseen ovat edellämäinituista voineet saapua Eeva Nieminen, Onni Helkiö, Helma Piha ja Väinö Helkiö.

Sukutoimikunnan harjoittaman sukutietouden tallentamis- ja julkaisutoiminnan tuloksena mainittakoon, että vuonna 1954 monistettiin ^{Juho Helkkinen} ~~Samuel Helkinen~~ ^{Helkkinen} muistelmia "Joulu Kulamaan Helkkilässä v. 1850" sekä Emil H e l k i ö n sukukirja "Tietoja ja muistoja Helkkilän Hellmanin suvusta". Edelleen on monistettu vuonna 1959 lehtori Onni E. H e l k i ö n Helkkilän elämää viime vuosisadan loppupuolella kuvaava kirja "Raumlaist knekku, tott ja jekku" jälkimmäinen osa tekijän omalla kustannuksella. Sukuhistoriallisten tietojen keräämiseksi ja säilyttämiseksi suvun jäsenille on lähetetty kyselykaavakkeita, joissa olevien tietojen muokkaamisesta ja järjestämisestä on luvannut huolehtia rva Ilma O r k a m o . Hän on suorittanut ja suorittaa edelleenkin arvokasta työtä sukututkimuksen parissa. Esi-isien jälkiä seuratessaan hän on päässyt jo 1500-luvulle.

Sukutoimikunta päätti aikoinaan hankkia muistokiven Emanuel ja Liisa Hellmanin muiston säilyttämiseksi. Tämän asian käytännöllisen puolen on hoitanut sukutoimikunnan puolesta metsät.tri Antero P i h a . Olemme vastikään olleet tämän muistokiven paljastustilaisuudessa Rauman hautausmaalla, jossa opettaja Eero H e l k i ö paljastuspuheessaan mieleenpainuvalla tavalla luonnehti kantavanhempiemme elämäntyötä (Liite 2). *(ks. Länsi-Suomen leikkuri n:o 176/1957)*

3 §. Tämän jälkeen sukutoimikunnan puheenjohtaja lausui muistosanat v. 1955 vietetyn sukukokouksen jälkeen kuolleiden suvun jäsenten muistoksi. Hetken hiljaisuudella kunnioitettiin vainajien muistoa.

4 §. Alkoi virallinen sukukokous, jonka puheenjohtajaksi valittiin everstiluutnantti Ilmari L o u h i a ja sihteeriksi allekirjoittanut dosentti Sakari P i h a .

5 §. Kokouksen puheenjohtaja pyysi käyttämään puheenvuoroja sukutoimikunnan puheenjohtajan esittämän toimintakertomuksen johdosta. Tri Antero Piha selosti suvun jäsenten henkilötietojen keräystä. Hän mainitsi m.m., että kyselykaavakemateriaali on nyt suurimmaksi osaksi saatu kerätyksi. Arvokkaan materiaalin säilyttämiseksi sukupapereista on otettu useampia jäljennöksiä. Mahdollisesti palauttamatta jääneet kaavakkeet olisi kuitenkin mahdollisimman pian toimitettava sukuhaarojen keskusasiamiehille, jotta kerättyjen tietojen perusteella voitaisiin saada aikaan mahdollisimman täydellinen sukumatrikkeli. Opettaja Tyyni H e l k i ö kannatti lämpimästi matrikkeliasiaa ja sukuluettelon julkaisemista.

Päätettiin antaa sukutoimikunnalle tehtäväksi hoitaa sukumatrikkeliasia loppuun. Sukutoimikunnan puheenjohtajan toimintakertomus hyväksyttiin kiitoksella.

6 §. Hallintoneuvos Ilmari Helomaa esitti ^{selost} kertomuksen varojen käytöstä. Sukutoiminnasta on ollut jonkinverran menoja m.m. sukukokouksen järjestelystä, muistokivestä, sukuluetteloista y.m. Suvun eri jäsenet ovat tähän mennessä itse suorittaneet näistä koituneet kulut. Tarkempi selvitys menoista ^{saadaan} annetaan myö-

hemmin, kun kaikki laskut on saatu. Toivottavasti mahdollisimman moni tahtoisi osallistua näihin kuluihin lähettämällä sopivaksi katsomansa summan suvun posti-siirtotilille N:o 16980, johon jo rahaa on tullutkin.

Päätettiin ettei tilintarkastajia toistaiseksi valita, koska tiliasiat ovat pieniä. Selostus varojen käytöstä hyväksyttiin yksimielisesti.

7 §. Seurasi sukutoimikunnan puheenjohtajan vaali. Hallintoneuvos Ilmari Helomaa ilmoitti haluavansa luopua puheenjohtajan tehtävistä ehdottaen tilalle opettaja Eero Helkiötä etenkin, koska hän on Emanuelin vanhimman pojan vanhin elossaoleva pojanpoika. Eero Helkiö kieltäytyi ja ehdotti entistä puheenjohtajaa. Entinen puheenjohtaja valittiin edelleen sukutoimikunnan puheenjohtajaksi.

8 §. Seurasi sukutoimikunnan jäsenten vaali. Vaali toimitettiin sukuhaaroittain kuitenkin niin, että jäseniä tulisi sekä Helsingin että Rauman seuduilta.

K u s t a a Hellmanin sukuhaara: Ilmari Helomaa ehdotti Tyyni Helkiön kannattamana entisiä jäseniä, joten valituiksi tulivat edelleen:

Suvun Oldermanni, lehtori Onni E. H e l k i ö Helsingistä
Dir.änt. Yrjö H e l k i ö Myllykoskelta
Toimittaja Soma H a l l a k o r p i Helsingistä
Metsät. tohtori Antero P i h a Helsingistä

S a m u e l Hellmanin sukuhaara: Eino Takola ehdotti entisiä jäseniä, joten valituiksi tulivat edelleen:

Rva Ilma O r k a m o Helsingistä
Dipl.ins. Antti R i i h i m ä k i Helsingistä
Rva Eivi K a r j a l a i n e n Helsingistä

J u h o Helomaan sukuhaara: Entisiä ehdotettiin ja valituiksi tulivat edelleen:

Hallintoneuvos Ilmari H e l o m a a Helsingistä
Varastojaksonpäälikkö Veikko H e l o m a a Helsingistä

L i i s a Tiirikan sukuhaara: Koska Liisan sukuhaara on suurin, ehdotti Ilma Orkamo entisten lisäksi rva Sylvi Kartanoa lisäjäseneksi. Ehdotusta kannatettiin ja valituiksi tulivat:

Lähettäjä Onni E r ä l a u k k o Helsingistä
Rva Saima L e h t o n e n Raumalta
Rva Sylvi K a r t a n o Rauman maalaiskunnan Nihattulasta
Maanvilj. Antero T i i r i k k a Rauman maalaiskunnan Vermuntilasta

A m a l i a Ylitalon sukuhaara: Ilma Orkamo ehdotti lisäjäsentä myös tähän sukuhaaraan. Hannes Tiirikka ehdotti maanvilj. Vieno Mattilaa. Valituiksi tulivat Maanvilj. Vieno M a t t i l a Rauman maalaiskunnasta
Hra Jalmari M a t t i l a Jyväskylästä
Rva Sirkka B j ö r k ~~lund~~ *Turusta Helsingistä*

E e v a Kestilän sukuhaara: Tästä sukuhaarasta ei ole aikaisemmin ollut jäseniä toimikunnassa. Antero Tiirikka ehdotti Lyyli Nurmea ja Hannes Tiirikka Salli Honkista. Sukutoimikunnan jäseniksi tulivat siis:

Rva Salli H o n k i n e n Laitilasta
Rva Lyyli N u r m i Rauman maalaiskunnan Kulamaalta

9 §. Keskusteltiin seuraavan sukukokouksen ajasta ja paikasta. Ilmari Helomaa mainitsi, että tähän asti kokoukset on pidetty 4 - 4½ vuoden väliajoin. Hän ehdotti, että seuraava kokous pidettäisiin noin 5 vuoden kuluttua, jolloin on kulunut 170 vuotta Emanuel Hellmanin syntymästä. Yrjö Helkiö kannatti tehtyä ehdotusta. Kokouksen puheenjohtajan pyydettyä tekemään ehdotuksia kokouksen vuodenaajan ja paikan suhteen Eero Helkiö lausui mielipiteenään, että talvis-aikaan pidettävän kokouksen pitopaikaksi sopisi parhaiten Helsinki, kun taas kesäinen kokous olisi sopivinta järjestää Rauman seudulla.

Päätettiin jättää asia sukutoimikunnan harkittavaksi ja ratkaistavaksi, kun kokouksen järjestäminen tulee ajankohtaiseksi.

10 §. Kokouksen puheenjohtajan tiedusteltua, onko kokouksella annettavana sukutoimikunnalle evästyksiä tai ehdotuksia, esitti rva Helma P i h a ajatuksen vanhojen suvun historian kannalta mielenkiintoisten valokuvien keräämiseksi. Valokuvien takana tulisi olla tarpeelliset selvitykset m.m. aikamäärä, kuvan esittämien henkilöiden nimet, paikka y.m.

Valokuvien kerääminen sukuarkistoon päätettiin jättää sukutoimikunnan huo- leksi. Tämän jälkeen Antero Piha esitteli Onni E. Helkiön uuden kirjan "Raum- laist knekku" mainiten m.m., että tekijä on "Rauman kielen lehtori", joka kir- jassaan taistelee oikeaksi katsomansa Rauman murteen kirjoitustavan puolesta Nortamon käyttämää tapaa vastaan. Kirjaa on saatavana häneltä 450 mk:n hinnasta.

11 §. Sukukokouksen raumalaisiin järjestäjiin kuuluva Antero Tiirikka se- losti tämän jälkeen sukukokouksen ohjelmaa. Seuraavana päivänä, sunnuntaina 2.8.59 klo 10 on jumalanpalvelus Rauman kirkossa. Sieltä mennään linja-autoilla Kulamaan Helkkilään, jossa Helkkilän nykyinen isäntä tarjoaa lounaan. Helkkiläs- sä saadaan kuulla myös ohjelmaa. Senjälkeen lähdetään Vermuntilan Tiirikalle syömään "puuroa ja kräämiä". Päätöstilaisuus olisi tarkoitus pitää Rukous- huoneella.

12 §. Esitettiin sukukokoukselle tervehdyksiä. Ilma Orkamo toi terveiset sairaana olevalta sisareltaan Kerttu M a r j o m a a l t a, jolle sukukokous päätti lähettää tervehdyksen. Tyyni Helkiö toi terveisiä Raahessa asuvalta lehtori Helmeri P i h a l t a.

13 §. Kokouksen puheenjohtaja ilmoitti kokouksen virallisen puolen pääty- vän tähän, koska asioita ei ole enää esitetty käsiteltäväksi. Hän luovutti pu- heenvuoron jälleen uudelleen valitulle sukutoimikunnan puheenjohtajalle hallin- toneuvos Ilmari Helomalle. Viimeksimainittu kiitti luottamuksesta ja lisäsi, että sukutoiminnan pitäisi olla vain hauska harrastus, eikä koitua rasituk- seksi. Edelleen hän kiitti talon emäntää Sylvi Kartanoa hänen vaivannäöstään sukukokouksen järjestämiseksi. Hän ilmoitti myös, että sukutoimikunta on hank-

kinut sukkokokouskirjan, johon kaikkia läsnäolijoita pyydetään kirjoittamaan nimensä omakätisesti.

14 §. Kokouksen päätöksen laulettiin Onni E. Helkiön kirjoittama ja Yrjö Helkiön säveltämä "Suvun marssi", joka os.pääll. Arho Hallakorven toimesta talletettiin magnetofoninauhalle. Ilmari Helomaan lausuttua kokouksen päättäjäis-sanat suvun Oldermanni Onni E. Helkiö käytti vielä puheenvuoron, jonka päätteeksi hän luki kappaleen kirjastaan "Raumlaist knekku".

15 §. Tämän jälkeen nautittiin sukujuhlapäivällinen.

Sukukokous jatkui sunnuntaina 2.8.1959 klo 10, jolloin oli ohjelmassa kirkossakäynti. Päivän ohjelmaan kuului senjälkeen vierailu Kulamaan Helkkilässä ja päivällinen Vermuntilan Tiirikalla.

Toinen sukkokokouspäivä aloitettiin jumalanpalveluksella Rauman kirkossa, fransiskaanimunkkien aikoinaan perustamassa Pyhän Ristin kirkossa, jonne runsaslukuinen joukko suvun jäseniä oli saapunut esi-isiensä tavoin kuulemaan sanaa.

Kirkonmenojen päätyttyä noin klo 12 lähdettiin autoilla Kulamaan Helkkilään, jonne talon isäntä oli järjestänyt oivalliset kirkkokahvit sekä myöhemmin herne-soppatarjoilun. Isännän opastuksella tutustuttiin talon entisiin ja nykyisiin vaiheisiin. Seurustelun lomassa laulettiin yhteisesti sekä kuultiin puheita. Valokuvausta varten keräännettiin Helkkilän talon läheisyydessä olevalle muistorikkaalle Kallenkalliolle, jolla laulettiin sekä saatiin kuulla dos. Sakari Pihan esitys Helkkilän talon syntyvaiheista (Liite 3). Lopuksi keräännettiin Helkkilän talon saliin, jossa hallintoneuvos Ilmari Helomaa piti puheen kohdistuen kiitossanat talon isännälle ja ojensi hänelle muistolahjan. Isäntä vastasi puheeseen mainiten m.m., että talon entisten isäntien Kustaa Hellmanin ja Emil Helkiön ahkeran työn tuloksena talo on tullut mallikelpoiseen kuntoon. Talon maiden läpi virtaavan pikku joen perkauskin on saatuttoimeksi heidän aloitteestaan. Tiilaisuuden päätteeksi rva Helma Piha luki veljensä Onni Helkiön^{ent.} (kodistaan kirjoittaman runon "Meijä".

Iltapäivällä klo 16 jälkeen lähdettiin Vermuntilan Tiirikalle, jossa tarjottiin ensin kahvia ja myöhemmin illallinen. Ruokatarjoilun lomassa tutustuttiin sukulaisiin, laulettiin, kerrottiin sukumuistoja ja kuultiin puheita. Dipl. ins. Antti Riihimäki piti yhdessäolon päätteeksi harrashenkisen puheen. Toinen sukkokokouspäivä päättyi klo 19 aikoihin.

Kokouksen puolesta

Sakari Piha
Sakari Piha

Sukukokouksen sihteeri